

بررسی تأثیر آموزش سلامت دهان و دندان در مادران بر کاهش پلاک دندانی کودکان ۳ تا ۶ ساله

ساله بر اساس الگوی باور سلامت در شهرستان زنجان

خدیجه حاجی‌میری^۱، دکتر غلامرضا شریفی‌راد^۲، اکبر حسن‌زاده^۳

نويسنده‌ی مسئول: اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده‌ی بهداشت، گروه خدمات بهداشتی sharifirad@hlth.mui.ac.ir

دریافت: ۸۷/۹/۲۴ پذیرش: ۸۹/۳/۹

چکیده

زمینه و هدف: یکی از ضروریات انجام آموزش بهداشت دهان و دندان شیوع بالای بیماری‌های دندان به خصوص در کودکان است. رویکرد جدید، استفاده از مدل‌ها در آموزش می‌باشد. هدف از این پژوهش، تعیین تأثیر آموزش بر اساس الگوی باور سلامت بر بهداشت دهان و دندان و کاهش پلاک دندانی در کودکان ۳ تا ۶ ساله بود.

روش بررسی: این مطالعه به صورت نیمه تجربی بر روی ۵۶ مادر دارای کودک ۳ تا ۶ ساله تحت پوشش مرکز بهداشتی درمانی شماره یک شهری زنجان، در دو گروه مداخله و شاهد، صورت گرفت. مداخله‌ی آموزشی بر اساس اجزای الگوی باور سلامت در مداخله انجام شد و عملکرد مادران بر اساس دفعات مسواک زدن و کمک در امر مسواک زدن به کودکان قبل و یک ماه بعد از مداخله سنجیده شد و در نهایت پلاک دندان کودکان بر اساس شاخص پلاک (NPI) به عنوان شاخص عملکرد مطلوب تعیین گردید.

یافته‌ها: نتایج آزمون آماری T اختلاف معنی‌داری بین نمرات مادران در اجزای الگوی باور سلامت در دو گروه مداخله و شاهد، قبل و یک ماه بعد از مداخله‌ی آموزشی را نشان داد ($p < 0.001$). همچنین تفاوت نمرات میزان پلاک دندان در دو گروه، در مرحله‌ی قبل و پس از آموزش با استفاده از آزمون آماری T معنی‌دار بود ($p < 0.001$).

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج به دست آمده با افزایش میزان حساسیت، شدت، منافع و موانع درک شده نسبت به بهداشت دهان و دندان، رفتارهای پیشگیری کننده بهداشت دهان و دندان نیز بهبود می‌یابد که کارایی مدل را در آموزش بهداشت دهان و دندان نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: الگوی باور سلامت، آموزش، پلاک دندانی، کودکان ۳ تا ۶ ساله، مادران.

مقدمه

کشورهای در حال توسعه به قدری وسیع می‌باشد که به صورت اپیدمی ظاهر گشته است (۱) و در صورت غفلت و کم توجهی همچنان روز به روز بر تعداد مبتلایان به آن افزوده

در سال‌های اخیر تغییرات شگرفی در الگوی بیماری‌های دهان و دندان رخ داده است. پوسیدگی دندان در جوامع توسعه یافته به شدت در حال کاهش بوده، اما ابعاد آن در

- کارشناس ارشد آموزش بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی زنجان.
- دکترای آموزش بهداشت، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- کارشناس ارشد آمار، مری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان